

154/2016 SAYILI TAVSİYE KARARI¹

KEİ Üye Devletlerindeki Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim ve Bilim

1. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA), eğitim ve bilim alanlarındaki işbirliğinin iki ve çok taraflı işbirliklerine önemli ölçüde katkıda bulunduğu ve tüm KEİ üye devletlerindeki sürdürülebilir kalkınmayı, istikrarı ve refahı öne çıkarmada kilit bir rol oynadığının farkındadır.
2. Bilim ve eğitimin bölgedeki sürdürülebilir kalkınmaya olan önemli katkısını göz önünde bulunduran KEİPA, bu bilim dallarıyla alakalı tüm konulara daima büyük vurgu yapmıştır. Asamble tarafından onaylanan geniş çaptaki ilgili Tavsiye Kararları şu şekilde sıralanabilir:
 - *Kültür, Eğitim, Bilim ve Bilgi Hususlarında İşbirliği Üzerine Karadeniz Sözleşmesinin Tasdiki ve Uygulanması* (Tavsiye Kararı 3/1994);
 - *KEİPA Üye Ülkeleri Arasında Eğitimin Geliştirilmesi üzerine İşbirliği* (Tavsiye Kararı 10/1995);
 - *KEİ Üye Ülkelerinin Akademik Topluluklarının İşbirliği ve İşbirliğinin Yasal Çerçevesi* (Tavsiye Kararı 27/1998);
 - *KEİPA Üye Ülkeleri Tarafından Yüksek Öğrenim Diplomalarının Karşılıklı Tanınması* (Tavsiye Kararı 31/1998);
 - *Karadeniz Üniversiteleri Ağı: KEİ'de Akademik İşbirliğine bir Katkı* (Tavsiye Kararı 56/2001);
 - *AB Genişlemesinin Kültürel, Eğitimsel ve Sosyal Yönleri: Karadeniz Bölgesi için Sonuçları* (Tavsiye Kararı 86/2005);

¹ 1 Aralık 2016 tarihli Asamble müzakereleri (bkz. Doc: GA48/CC47/REP/16/tr, Kültür, Eğitim ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu: 25 Ekim 2016 *KEİ Üye Devletlerindeki Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim ve Bilim*: Raportör: Sayın Olympia TELIGORIDOU, Komisyon Üyesi (Yunanistan).

1 Aralık 2016 tarihinde Belgrad'da düzenlenen Genel Kurul tarafından kabul edilen Metin.

- *Bolonya Süreci ve KEİ Ülkelerinde Yükseköğretim Sistemlerindeki Reformlar* (97/2007); ve
 - *KEİ Üye Devletlerinde Yaşam Boyu Öğrenim* (Tavsiye Kararı 25/2011).
3. Bölgedeki uzun dönemli işbirliği stratejisini temsil eden "Gelişmiş KEİ Ortaklığına Yönelik KEİ Ekonomik Gündemi", yeni yüzyılda bilim ve teknolojideki güncel başarılarından yararlanarak faaliyetlerinin önüne bilgiyi koymanın KEİ'nin ana hedeflerinden birini oluşturduğunu vurgulamaktadır. Bilimsel topluluklar arasındaki işbirliğinin gelişimi, KEİ ülkeleri arasındaki ekonomik işbirliğinin öncelik alanlarındaki dünya bilim ve teknoloji gelişimindeki başarılarından faydalanmaya yönlendirilmelidir.
 4. KEİPA, devletlerin ekonomik büyüme ve sürdürülebilir kalkınma için en önemli unsurlardan biri olan bilimsel toplulukları sağlamlaştırması, teşvik etmesi ve güçlendirmesi gerektiğini vurgular. Genel olarak bölge ve her bir ülkenin bilgi temelli sürdürülebilir kalkınmasına yönelik altyapı inşasında toplumsal güçlüklerle hitap etme konusunda araştırmacıların rolü büyüktür. Bu nedenle eğitim, öğretim ve bilim alanındaki reformlara öncelik verilmelidir. Sürdürülebilir eğitim yaklaşımlarının KEİ üye devletlerinin eğitim sistemine entegrasyonu bireysel ve toplumsal kalkınma ve sosyal birleşmeye katkıda bulunarak bölgedeki beşeri sermayeyi de ayaklandırarak günümüzün sorunlarına kapsamlı bir çözüm sağlayacaktır.
 5. KEİPA, sürdürülebilir bir gelişme için bilim ve eğitimin, eğitim ve bilimin tüm noktalarına güçlü ve ölçülebilir bir katkıda bulunması gerektiğine inanmaktadır. Günlük yaşantıdaki pratik uygulamaya yönelik sürdürülebilir kalınma ilkeleri ve örnekleri, sürdürülebilir pratikler konseptinin daha iyi anlaşılmasını sağlayarak eğitimin tüm seviyelerine nüfuz etmelidir. Daha iyi bir bilinç yaratmak adına Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitimin (ESD), mümkün olduğunca bireysel bir temelde yayılmasını sağlayarak ve aynı zamanda "eğitmeni eğitmek" sürecine benzer katlanarak artan bir etkiyle sonuçlanarak öğretmenin profesyonel gelişimine yönelik bir temel oluşturmalıdır.
 6. Asamble, KEİ üye devletlerinin yüzleşmek durumunda kaldığı demografik mücadelelere ve iş gücünün nitelik ve niceliği konusundaki tehditlerine ve bugün Karadeniz Bölgesinde güçlü bir etki yaratan mali krize dair endişelerini dile getirmektedir. Asamble, faaliyet alanları olarak eğitim, kapasite inşası, araştırma altyapısı ve inovasyon konularına odaklanılması gerektiğine gönülden inanmaktadır. Sürdürülebilir kalkınma konusunda bilimin etkisinin toplumların ulusal stratejilerinde stratejik bir hedef haline gelmesinden bu yana, KEİ ülkelerindeki eğitimin ve bilimin fonlanmasına hem devlet hem de özel sektör tarafından özel bir ilgi gösterilmelidir. 21. yüzyılda bilim ve inovasyonun gelişimi, küresel ve ekonomi alanındaki gelişmelerdeki ciddi sorunların üstesinden gelmek için sosyal açıdan önemli problemlerin çözülmesine yönelik bir araç olarak görülmektedir.

7. KEİPA, KEİ Üye Devletlerinin Bilim ve Teknolojiden Sorumlu Bakanlarca uygulamaya koyulan (Sofya, 9 Nisan 2010) *Bilim ve Teknoloji Alanında İşbirliği için 3. KEİ Eylem Planı (2014-2018)* çerçevesinde KEİ tarafından ortaya konulan çabaları takdirle karşılamaktadır. Asamble, *Bilim ve Teknoloji Alanında İşbirliği için 2. KEİ Eylem Planının (2010-2014)* uygulamaya geçilmesinden bu yana KEİ bölgesindeki politik coğrafyada pek çok önemli gelişmenin yaşandığını belirtmektedir. Bu gelişme, bilim ve teknoloji dahil çeşitli disiplinlerdeki işbirliğine yönelik önemli uygulamalar ortaya koymuştur. *KEİ Ekonomi Gündemi - Gelişmiş KEİ Ortaklığına Doğru'nun* (Haziran 2012) kabul edilmesiyle önemli bir gelişme yaşanmıştır: Bu çalışmayla 'Bilimsel Araştırmalar ve Teknolojide Bölgesel İşbirliğini Güçlendirme (Hedef 11) hedefi açıkça belirtilmiştir.
8. **Bu nedenle, KEİPA, KEİ üye devletlerinin parlamento ve hükümetlerine aşağıdaki hususları önermektedir:**
- i. Sürdürülebilir kalkınma için karar alma ve kapasite inşası sağlamak adına bilgi, teşvik edici inovasyon ve ortak üretim süreçlerinin kullanımı ve yayılımına aktif şekilde katılmak için tüm paydaşları, özellikle eğitim ve bilim bakanlıklarını, ulusal bilim akademisi, üniversiteler ve akademik toplulukları *müdahil etmek*;
 - ii. Sürdürülebilir kalkınma için bilim ve eğitim konularının çeşitli yönlerini idare eden mevzuatın hazırlanması konusunda KEİ üye devletleri ve diğer uluslararası organizasyonlar arasındaki müşterek çalışmayı *sürdürmek*;
 - iii. Sürdürülebilir kalkınma için bölgesel bilimsel, araştırma ve eğitim projeleri hazırlamaya ve hayata geçirmeye yönelik eş finansman programlarını teşvik etmek amacıyla, KEİ üye devletleri, KEİ Bağlı Kuruluşları ve diğer ortaklar ve uluslararası örgütlerle bilim ve teknoloji alanlarında daha yakın işbirliğinin oluşturulmasını *kolaylaştırmak*;
 - iv. ESD'nin eğitim, öğretim ve sürdürülebilir kalkınma politikalarının eğitim sektörünün, özel sektörün, sivil toplumun ve sürdürülebilir kalkınmanın sistem çapındaki ve bütüncül yaklaşımlara odaklanan, farklı alanlarında çalışanlar arasındaki çok paydaşlı işbirliği ve ortaklıklar üzerindeki entegrasyonunu *güçlendirmek*;
 - v. Eğitim, öğretim, öğretmenlerin ve eğitimcilerin profesyonel vasfının ESD'yi eğitim ve öğretim pratiklerine başarılı bir şekilde dahil ettiğinden *emin olmak*;
 - vi. KEİ Bölgesinin Sürdürülebilir Kalkınmasına yönelik bilimsel araştırmaları *teşvik etmek*;
 - vii. En iyi uygulamaları paylaşmak ve gelişmeleri değerlendirmek için kullanılacak veriyi dağıtmaya yönelik KEİ Eğitim Portalı gibi mevcut vasıtaları *kullanmak*;
 - viii. BM Genel Kurulu Kararınca (Eylül 2015) kabul edilen sürdürülebilir kalkınma hedeflerini uygulamak için işbirliğini *geliştirmek*: “Sürdürülebilir Kalkınma 2030 Gündemi”;

- ix. Öncelikleri uyarınca KEİ üye devletlerindeki üniversiteler arasındaki eğitim müfredatını ve bilimsel kurumlar arasındaki müşterek araştırmayı *teşvik etmek*;
- x. Sürdürülebilir büyümeyi ve bilgi toplumlarının gelişimini artırmak amacıyla, KEİ üye devletlerindeki eğitim sistemlerinin modernize edilmesine ilişkin bilgi ve deneyim alışverişine *destek vermek*;
- xi. Üye devletlerin özellikle mesleki eğitim konusunda tecrübelerini paylaşması için öğretmenler ve öğrenciler için akademik hareketlilik, ortak eğitim materyalleri ve uluslararası eğitim teknolojisinin eğitimi gibi inisiyatiflerin işbirliğini *güçlendirmek*;
- xii. Bir bütün olarak bölgenin ve her bir ülkenin sürdürülebilir gelişimine yönelik sosyal problemleri çözüme konusunda bilgiyi temel alan araştırmacıların rolünün güçlendirilmesine *katkıda bulunmak*;
- xiii. Bilimsel etkinliklere ve uluslararası projelere katılarak pek çok uluslararası faaliyet aracılığıyla yerel bilim ekibinin verimliliğini *artırmak ve canlandırmak*. Bu bağlamda, KEİ üye devletlerinde karşılıklı çoklu işbirliği programlarının kullanımı oldukça büyük öneme sahiptir.
- xiv. *BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Hedef 13* uyarınca bölgedeki iklim değişikliği hedeflerini araştırmak üzere ekoloji çerçevesinde bilim ve eğitim başarılarından faydalanarak sürdürülebilir işbirliğini *teşvik etmek*;
- xv. İklim değişikliğinin öngörülmesi, bu alanda temel ve uygulanabilir bilimsel araştırmanın öne çıkarılmasında uluslararası işbirliğini *desteklemek*;
- xvi. KEİ çerçevesinde sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin imzalanan anlaşmaların politik ve ekonomi alanındaki geçerli koşulların ışığında etkili bir şekilde uygulanıp uygulanmadıklarını *gözden geçirmek*;
- xvii. konuya ilişkin artan çevresel sorunlar hakkında toplum bilinci oluşturma ve yeni çevresel teknolojilerin uygulanmasının tanımlanması dahil ulusal düzeyde kapsamlı bir çevresel, eğitimsel sistemi *formüle etmek* ;
- xviii. Çevre ve iklim üzerindeki negatif etkiyi azaltan üretim zincirlerinin ve ürünlerin oluşturulması için üreticileri *yasal alanda desteklemek*;
- xix. Ulusal Bilim Akademileri ve bilimsel araştırmalar arasındaki değişim programlarıyla sürdürülebilirliğe yönelik üniversite temelli bir ortaklığı teşvik eden KEİ üye devletleri arasındaki işbirliğini *pekiştirmek*;
- xx. KEİ üye devletlerinde ulusal inovasyon kurumları için bir kayıt sistemi *geliştirmek* ve bunların aktif etkileşim içinde olmalarını sağlayacak şartları oluşturmak;

- xxi. Ulusal bilim akademileri ve üniversiteler arasında değişim programlarının düzenlenmesi de dahil olmak üzere, KEİ üye devletlerinin teknolojik olarak gelişmiş ülkeler ile olan işbirliğini *geliştirmek*;
- xxii. KEİ Bölgesi bilim akademileri ve üniversiteleri arasında ortak akademik programların geliştirilmesini *teşvik etmek ve desteklemek*;
- xxiii. KEİ ana hedeflerinin ve amaçlarının elde edilmesine odaklanarak bölgede işbirliğiyle birleşmeyi güçlendirmek için eğitim, araştırma, yüksek teknolojiler, yönetim, çevre, doğal bilimler vb. konusunda Karadeniz Üniversite Ağı ile belirli programlar başlatmak üzere ilgili ulusal enstitüleri *cesaretlendirmek*.

9. **KEİPA**, KEİ Dış İşleri Bakanları Konseyini bu Tavsiye Kararını değerlendirmeye **davet** etmektedir.